

Sidosryhmäyhteistyö kiertotalouden muutosvoimana

Yhteiset intressit luovat pohjan sidosryhmien yhteistyölle

Kiertotalouden vahvistaminen vaatii siilottua ylittävää sidosryhmäyhteistyötä paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti (Kujala ym., 2019). Kiertotalouden sidosryhmät ovat yksilöitä ja ryhmiä, jotka osallistuvat kiertotalouden edistämiseen ja joihin kiertotaloussiirtymä vaikuttaa.

CICAT2025-konsortiossa kiertotalouden keskeisiksi sidosryhmiksi on tunnustettu yritykset, ministeriöt, keskusjärjestöt, tutkimus-, kehitys- ja tukiorganisaatiot, alueelliset toimijat sekä kunnat ja kaupungit. Sidosryhmien yhteinen tahtotila mahdollistaa yhdessä tekemisen, luottamuksen vahvistumisen ja kestävä arvonluonnin (Kuvio 1).

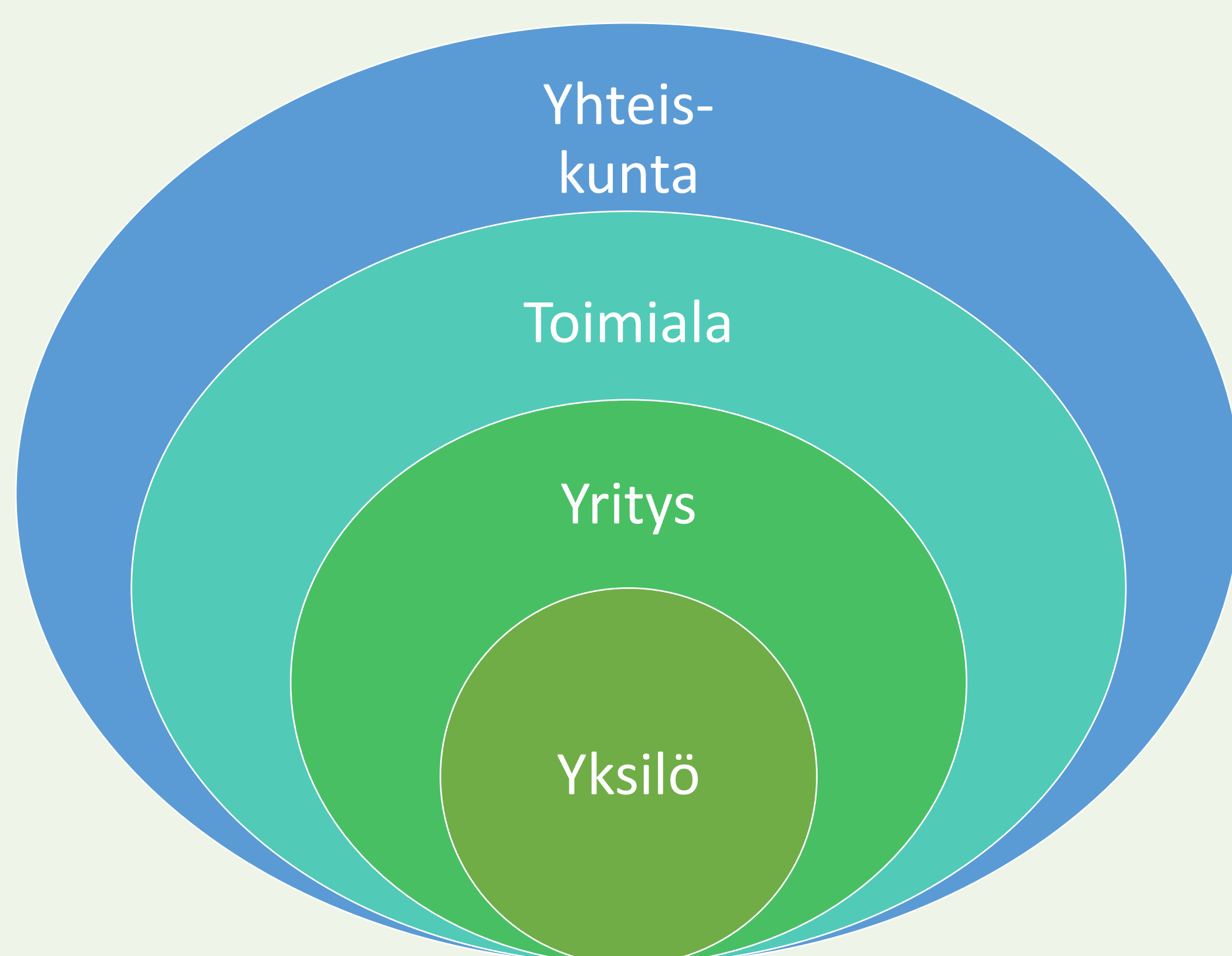

Kuvio 1. Sidosryhmäyhteistyön kehä (Kujala ym., 2019)

Kaksi näkökulmaa yhteistyöhön muutosvoimana

Yhteistyö kiertotaloussiirtymän katalyyttina

Sidosryhmäyhteistyön näkökulma laajentaa näkemystä muutostoimijuudesta. Yksittäisten sidosryhmien lisäksi sidosryhmien välinen yhteistyö toimii kollektiivisena muutosvoimana. Yhteistyön voi ymmärtää liimana ja välittäjänä yksilöiden, yritysten, toimialojen ja yhteiskunnan välisissä suhteissa (Kuvio 2).

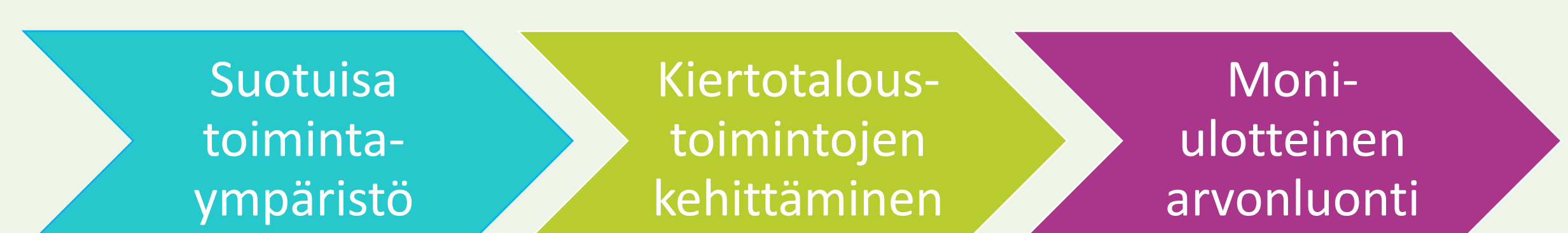
Kuvio 2. Sidosryhmäyhteistyön tasot kiertotaloussystemissä (Gonzalez-Porras ym., 2021)

Sidosryhmäsuhteet arvonluonnin mahdollistajina

Kiertotaloudessa tarvitaan perinteisen arvonluontinäkemysten rinnalle sidosryhmäsuhteiden näkökulma, joka mahdollistaa laajan ja moniulotteisen ymmärryksen arvonluonnista (Kuvio 3).

Laaja ymmärrys arvonluonnista kattaa sekä yhteiskunnan että liiketoiminnan tasot. Yhteiskunnan tasolla sidosryhmäsuhteet mahdollistavat suotuisan toimintaympäristön luomisen, joka on alusta kiertotalousliiketoiminnalle. Liiketoiminnan tasolla sidosryhmäsuhteissa kehitetään toimintaa ja liiketoimintamallia suhteessa paikalliseen verkostoon ja toimialaan.

Moniulotteisen arvonluontikäsitteen mukaan arvo on sitä, mitä sidosryhmät pitävät arvokkaana. Sidosryhmäsuhteissa luodaan moninaista ja kontekstisidonnaista arvoa. Kiertotaloudessa luodaan esimerkiksi kestävyysarvoa, sosiaalista arvoa, taloudellista arvoa, ympäristöllistä arvoa ja poliittista arvoa. Suhteissa luotava arvo on dynaamista ja jatkuvan neuvottelun kohteena. (Tapaninaho & Heikkinen, 2022.)

Kuvio 3. Sidosryhmäarvonluonti kiertotaloudessa

Tutkimus perustuu vuosina 2019–2022 tehtyihin suomalaisten kiertotalouden keskeisten sidosryhmien haastatteluihin (N=108).

Lähteet:

Kujala, J. ym. 2019. Kiertotalouden vahvistaminen vaatii siilottua ylittävää yhteistyötä. Poliittikasuositus. www.cicat2025.fi.

Tapaninaho, R. & Heikkinen, A. 2022. Value creation in circular economy business for sustainability: A stakeholder relationship perspective. *Business Strategy and the Environment*, 31(6), p. 2728–2740.

Gonzalez-Porras, L. ym. 2021. Stakeholder engagement in sustainability transitions. Teoksessa Teerikangas, S. ym. (toim.) *Research Handbook of Sustainability Agency*. Edward Elgar, 214–229.